

INSTITUT ZA ISTORIJU U SARAJEVU

PRILOZI
CONTRIBUTIONS

REDAKCIJA:

- Gjorgi Čakarjanevski, Institut za nacionalnu istoriju Makedonije, Skopje, Makedonija
- Robert J. Donia, Center for Russian & East European Studies, University of Michigan, Ann Arbor, USA
- Amir Duranović (sekretar), Filozofski fakultet, Sarajevo
- Hannes Grandits, Humboldt Universität zu Berlin, Philosophische Fakultät, Deutschland
- Mustafa Imamović, Pravni fakultet, Sarajevo
- Tomislav Išek, Sarajevo
- Zoran Janjetović, Institut za noviju istoriju Srbije, Beograd, Srbija
- Dževad Juzbašić, Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Sarajevo
- Zdenko Radelić, Hrvatski institut za povijest, Zagreb, Hrvatska
- Edin Radušić, Filozofski fakultet, Sarajevo
- Jasna Turkalj, Hrvatski institut za povijest, Zagreb, Hrvatska
- Behija Zlatar, Orijentalni institut, Sarajevo

Glavni i odgovorni urednik:
HUSNIJA KAMBEROVIĆ
(husnijak@bih.net.ba)

Naučna gledišta u pojedinim priložima odraz su stavova autora,
a ne nužno i Redakcije časopisa.

SADRŽAJ

Riječ redakcije..... 7

ČLANCI I RASPRAVE

1. Vasilj Jovović, *Odnosi Đurađa II Stracimirovića Balšića sa osmanskim Turcima 80-ih godina XIV vijeka* 9

2. Faruk Taslidža, *Uloga Redžep-paše Nevesinjsca u Bečkom ratu (1683-1699)*..... 21

3. Lovorka Čoralić, *Vojnici iz Bosne u mletačkim prekomorskim kopnenim postrojbama u 18. stoljeću*..... 35

4. Amila Kasumović, *Carski osmanski generalni konzulat u Sarajevu (1910-1918)*..... 57

5. Hana Younis, *Rasipništvo u praksi šerijatskih sudova u BiH od 1878. do 1914.*..... 81

6. Denis Bećirović, *Izvori finansiranja Katoličke crkve u Bosni i Hercegovini (1945-1962) s posebnim osvrtom na direktnu državnu pomoć*..... 105

7. Admir Mulaosmanović, *Daytonski pregovori – ostvarivanje mogućeg?* 123

HISTORIJSKA GRAĐA

1. Adnan Jahić – Edi Bokun, *Memorandum Šerifa Arnautovića caru Karlu 1917. godine*..... 145

2. Vladan Vukliš, *Sarajevski dosije Helmuta Klozea: 1933-1937*..... 181

PRIKAZI

1. Esad Kurtović, *Konj u srednjovjekovnoj Bosni*. Sarajevo: Univerzitet u Sarajevu, 2014, 825 (Elmedina Duranović)..... 209

2. Božidar Šekularac, <i>Crna Gora u doba Balšića</i> . Cetinje: 2011, 318 (Enes Dedić).....	212
3. Edin Hajdarpašić, <i>Whose Bosnia? Nationalism and Political Imagination in the Balkans 1840-1914 (Čija Bosna? Nacionalizam i politička imaginacija na Balkanu 1840-1914)</i> , Ithaca, New York: Cornell University Press, 2015 (Robert J. Donia)	216
4. Kristofer Klark, <i>Mesečari: Kako je Evropa krenula u rat 1914</i> (prijevod Aleksandra Dragosavljević). Smederevo: Heliks, 2014, 600 (Muhamed Nametak)	218
5. Enes S. Omerović, <i>Političko nasilje u Bosni i Hercegovini (1918-1921)</i> . Sarajevo: Institut za istoriju, 2015, 281 (Amir Duranović)	222
6. Danijel Vojak, <i>U predvečerje rata: Romi u Hrvatskoj 1918.-1941</i> . Zagreb: Romsko nacionalno vijeće, 2013, 229 (Sanja Gladanac).....	225
7. Kemal Bašić, <i>Muhamed Tajib Okić: život i djelo</i> . Sarajevo: Udruženje Balkanski narodni pogledi, 2015, 243 (Hadžija Hadžiabdić)	229
8. Armina Omerika, <i>Islam in Bosnien-Herzegowina und die Netzwerke der Jungmuslime (1918-1983)</i> . Wiesbaden: Harrasowitz, 2014, 362 (Aldina Čemernica).....	231
9. Robert J. Donia, <i>Radovan Karadžić, Architect of the Bosnian Genocide</i> . New York: Cambridge University Press, 2015, 351 (Edin Omerčić)	234
10. Vladimir Petrović (prir.), <i>Srpske političke elite i Londonska konferencija, Tom 1: stenografske beleške sa sednice Saveta za usaglašavanje o državnoj politici Savezne Republike Jugoslavije</i> . Beograd: Institut za savremenu istoriju, 2014 (Edin Omerčić).....	237
11. Lara J. Nettelfield i Sarah E. Wagner, <i>Srebrenica nakon genocida</i> (prijevod s engleskog Senada Kreso), Sarajevo: Institut za istoriju, 2015, 347 (Merisa Karović-Babić)	238
12. <i>Osmansko osvajanje Bosanske kraljevine</i> , Zbornik radova (Okrugli sto 550 godina od osmanskog osvajanja srednjovjekovne Bosanske kraljevine, održan u Sarajevu, 14. maja 2013. godine). Sarajevo: Institut za istoriju, 2014, 166 (Elmedina Duranović).....	241
<i>Indeks autora</i>	245
<i>Upute saradnicima</i>	247

RIJEČ REDAKCIJE

Od 1965. godine do danas, već pola stoljeća, časopis *Prilozi*, što ga izdaje Institut za istoriju u Sarajevu, nastoji njegovati visoke znanstvene kriterije u odabiru radova za objavljivanje. Osim toga, otvorenost za saradnju sa historičarima iz regiona i svijeta, kao i usmjerenje da se ne zatvaramo u uske nacionalne niti tematske okvire, uvijek su bili putokazi svih dosadašnjih redakcija. U ovom broju trudili smo se ne iznevjeriti te kriterije, te zbog toga objavljujemo radove historičara iz Bosne i Hercegovine i regiona, i to radove koji se bave raznim temama od srednjega vijeka do savremenog doba.

Vasilj Jovović sa Univerziteta u Nikšiću na temelju objavljene arhivske građe i relevantne literature raspravlja o odnosima Đurađa II Stracimirovića Balšića sa Osmanlijama tokom 80-ih godina 14. stoljeća. U radu se pokazuje na koji način je Đurađ II Stracimirović Balšić, gospodar Zete, postao osmanski vazal i plaćao harač osmanskim sultanima. Faruk Taslidža sa Univerziteta „Džemal Bijedić“ u Mostaru na temelju objavljene i neobjavljene arhivske građe baca novo svjetlo na ulogu Redžep-paše Nevesinjsca u Bečkom ratu krajem 17. stoljeća, te unosi niz novih biografskih podataka o ovoj važnoj historijskoj ličnosti, koja je koncem 17. stoljeća čuvala južne granice Hercegovačkoga sandžaka zaustavljajući mletačku ekspanziju iz pravca Dalmacije i Boke.

Lovorka Čoralić iz Hrvatskoga instituta za povijest u Zagrebu donosi vrijedne podatke o vojnicima iz Bosne u mletačkim prekomorskim kopnenim postrojbama u 18. stoljeću. Osim detaljne analize, u radu se donosi i cjelovit popis svih do sada pronađenih i istraženih vojnika iz Bosne u mletačkim profesionalnim postrojbama. Amila Kasumović sa Univerziteta u Sarajevu u kontekstu razvoja osmanske diplomatske službe općenito, raspravlja o djelovanju osmanskoga generalnog konzulata u Sarajevu od 1910. do 1918, ispravljajući mnoga dosadašnja uvjerenja o tom konzulatu. Rad je utemeljen na izvornoj građi i predstavlja dobar primjer sagledavanja malih regionalnih pitanja u kontekstu širih globalnih odnosa u povijesti svijeta.

Hana Younis sa Univerziteta u Sarajevu u vrijednom prilogu o rasipništvu u praksi šerijatskih sudova u Bosni i Hercegovini u vrijeme austrougarske uprave otkriva novu dimenziju svakodnevnice jednog dijela stanovništva. U radu se analizira-

ju načini na koji su šerijatski sudovi nekoga proglašavali rasipnikom ili rasipnicom, te ukazuje i na primjere zloupotreba te prakse.

Denis Bećirović sa Univerziteta u Tuzli u radu o izvorima finansiranja Katoličke crkve u Bosni i Hercegovini poslije Drugog svjetskog rata posebnu pažnju posvećuje obimu državnih dotacija za djelovanje Katoličke crkve, dok Admir Mulaosmanović sa Univerziteta u Sarajevu na temelju literature i objavljenih izvora raspravlja o okolnostima u kojima je došlo do potpisivanja Dejtonskog mirovnog sporazuma, ukazujući na interese i želje „velikih“ sila, te očekivanja koja su bila prisutna u Bosni i Hercegovini.

U ovom broju časopisa zadržali smo i rubriku *Historijska građa*, u kojoj objavljujemo dva izvora: Memorandum Šerifa Arnautovića caru Karlu 1917. i sarajevski dosije njemačkog emigranta Helmuta Klosea, koji je u Sarajevu boravio od 1933. do 1937. godine. Oba dokumenta doprinose boljem razumijevanju društvenih i političkih kretanja u Bosni i Hercegovini krajem Prvoga svjetskog rata i u predvečerje Drugog svjetskog rata.

Na kraju, objavljujemo i prikaze novih knjiga, časopisa i naučnih događaja, uvjereni da ćemo i time doprinijeti boljem upoznavanju historiografije u Bosni i Hercegovini sa kretanjima u evropskim historiografijama, ali i širiti dostignuća koja postiže historiografija u Bosni i Hercegovini ■